

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Oponentský posudek byl napsán na bakalářskou práci **Renáty Kračmarové** na téma „*Historie třebíčské židovské obce*“.

Ve své bakalářské práci studentka prokázala schopnost samostatně pod metodickým vedením vedoucího práce zpracovat zvolené téma. Bakalářská práce byla vytvořena s využitím dostatečného množství informačních zdrojů. S ohledem na význam třebíčské židovské obce se jedná o již zpracované téma, takže s výběrem literatury na úrovni regionálních publikací studentka zřejmě neměla problém. Praktická část je kompatibilní s teoretickými výstupy z práce a je základem pro naplnění stanovených cílů. V úvodu své práce studentka píše: „*Mnoho informací jsem získala návštěvou archivu v Třebíči a v Moravských Budějovicích. Nechala jsem se jimi inspirovat a dle jejich vzoru a navíc výkladu ochotných pracovníků, jsem je nadále zpracovávala.*“ (s. 6). Pracovala tedy s archivními materiály, a pokud ano, proč nejsou zařazeny do seznamu? Jak si mám vysvětlit formulaci „*nechala jsem se jimi inspirovat*“? Formální požadavky na práci se řídí Metodickou pomůckou ke zpracování závěrečných prací na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Opatřením děkana ke zpracování bakalářských a diplomových prací na TF JU.

S ohledem na to, že rozsah bakalářské práce by se měl pohybovat mezi 30 a 40 normostranami textu, předložená práce tuto povinnost splňuje. Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou úroveň předloženého textu. Studentka se snažila během zpracovávání zamezit překlepům ve výsledném textu, což podtrhuje celkový dojem z práce. Seznam použitých zdrojů si zasloužil po grafické stránce více pozornosti (občas chybí mezery za dvojtečkou), například záznamy jednotlivých příspěvků z jednoho konkrétního sborníku jsou v seznamu odlišně zpracovány (srov. Marada, Smutný). Zajímá mne, proč najednou používá na s. 21 tučné písmo. Na s. 23, 24, 29, 30 atd. se najednou objevují mezery mezi odstavci. Přímé citace jsou někde jen v uvozovkách (s. 18) a jinde ještě navíc napsány kurzívou (s. 31). Podobně s. 38 *Závěr* působí graficky nedotaženě (chybí tečka či mezera).

S ohledem na smysluplnost členění na kapitoly a podkapitoly a přehlednost byla práce dostatečně zvládnuta. Snad jen kapitola č. 2, která je tvořena jednou stránkou, narušuje svým rozsahem kompozici práce. Zůstává otázkou, zda podkapitola 4.3. *Architektonická tvářnost ghetta* potřebovala další dělení na poměrně krátké pododdíly. Podle mého názoru však není vhodné kupit za sebou odstavce tvořené jednou větou či souvětím (například s. 8; na s. 9 jsou věty týkající se vlády Karla IV. naprosto nelogicky rozděleny; s. 11; poslední věta na s. 33 atd.). S ohledem na historickou linku si studentka zvolila poměrně široké období. Svádí to k pouhému vršení jednotlivých informací, jmen panovníků a historických dat. I podobné přehledové práce obvykle za sebou mají detailní studium historie (viz doplňující otázky oponentského posudku). U bakalářské práce bych očekával spíše zaměření na konkrétnější historickou periodu či určitý problém. Pak je možné se vyhnout přehledové komparaci základních informací a věnovat pozornost konkrétní otázce více do hloubky a za využití širšího spektra podkladů, než jen sekundární literatury. Dokladem je poslední odstavec na s. 10, ve kterém studentka v několika větách prošla od konce 19. století až do současnosti. Nebo několik vět na straně 11, kde autorka projde dějinami města od třicetileté války až po zařazení památek do seznamu UNESCO. Lze tedy vyvodit z bakalářské práce určitou analýzu, hodnocení či konkrétní výsledek přesahující pouhé řazení informací?

Provedení citací v práci bylo v souladu s ČSN a smysluplné. Technicky se objevily některé problémy, například na s. 9 jsou čísla odkazující na poznámky pod čarou devět a deset zcela jiného druhu (najednou se nejedná o horní index). Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vospělost a gramatická úroveň splňuje požadavky kladené na tento druh textu. Věty typu „*Rok 1238 je prvním možným časovým horizontem, kdy by byl výskyt židov-*

ských obchodníků v Třebíči možný“ „Dalším spolehlivým údajem o prvotním výskytu židovského národa je z roku 1410. Ke zmíněnému datu se vztahuje případ ze zápisu v jihlavské městské knize, ve které je uvedeno, že mělo dojít k přepadení a oloupení několika Židů.“ (s. 12) „Realita každodenního života, vyžadovala projevy přátelství sousedských vztahů.“ (s. 15) nepřekračují určitou míru. Co se týče jednoslabičných spojek či předložek, tak na konci řádků je ponechána pouze spojka „a“. Tato poměrně nepochopitelná skutečnost se však s Metodickou pomůckou shoduje. Zvolené přílohy k textu čtenáři napomohou v základní tematické orientaci. K fotografiím snad jen doplnění, že ten devítiramenný svícen se nazývá chanukija a je spojován se svátkem světel chanuka. V textu bakalářské práce se však okolnosti tohoto svátku neřeší, takže se jedná opravdu jen o doplnění.

Co se týče obsahové stránky, tak cíle práce byly již v Úvodu formulovány jasně („Cílem mé práce bylo popisovat co možná nejdůsledněji proces utváření židovského sídliště“ s. 6) a metodika zpracování je vhodně zvolena. Dále vidím několik témat k diskuzi:

1. Na s. 8. studentka píše: „Stejnou informací potvrzují dochované náhrobní kameny.“ Zajímá mne zdroj této informace. Má na mysli, že se dochovaly náhrobní kameny potvrzující to, že již v 11. Století byli Židé na našem území?
2. Na s. 8 studentka píše: „Ladislav Pohrobek zašel ve své nenávisti vůči Židům ještě dál a v roce 1454 museli židovští obyvatelé opustit všechna moravská královská města.“ Jednalo se obecný trend v tehdejší Evropě, spojený například s pogromy apod.? Nebo byl v této záležitosti král výjimkou mezi tehdejšími panovníky?
3. Na s. 9 studentka píše: „Za Karla VI. se Židé vrátili do středověkých poměrů, což dokazoval jeho nehumánní přístup.“ Prosím o rozvinutí této myšlenky v kontextu císařovy vlády. Podobně „Ovšem celková tereziánská doba neznačila pro židovské obyvatele Moravy a Čech nic výjimečného, panovnice je spíše trpěla jako nutné zlo.“
4. Jak lze v kontextu doby vysvětlit germanizaci Židů v Čechách (viz s. 9-10)?
5. Prosím o doplnění zdrojů informací k odstavci na s. 12: „V některých regionálních literaturách ... Navíc řídce osídlený prostor by nebyl tím pravým místem pro cíle obchodování.“
6. V některých případech používání velkého a malého písmena ve slově žid/Žid je poněkud rozvolněné. Jak přesně interpretovat větu „Soužití křesťanů a Židů na sebe bralo v průběhu několika staletí nejrůznější podobu.“ (s. 15)? Hraje nějakou roli národnostní otázka i na straně křesťanů?

Bakalářskou práci **Renáty Kračmarové** na téma „Historie třebíčské židovské obce“ doporučuji k obhajobě před zkušební komisí a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích

27. 4. 2011

Mgr. Martin Klapetek, PhD.

Katedra filosofie a religionistiky
Teologická fakulta Jihočeské univerzity v ČB